

Aldus overeengekomen en ondertekend
op 2 en 3 december 2020 te Utrechtse Heuvelrug

Staatsbosbeheer
Jelka Both
Hoofd Staatsbosbeheer Utrecht

Stichting Ruiteren en Mennen Utrechtse Heuvelrug
Marjolein van Unen
Penningmeester

Utrechts Landschap
Saskia van Dockum
Directeur-rentmeester Utrechts Landschap

Stichting Ruiteren en Mennen Utrechtse Heuvelrug
Coen Langkemper
Voorzitter

Natuurmonumenten
Gradus Lemmen
Gebiedsmanager Utrecht

KNHS regio Utrecht
Patrica van den Boom
Portefeuillehouder recreatie

Gemeente Soest
Aukje Treep
Wethouder Gemeente Soest

Utrechts Particulier Grondbezit
Otto van Boetzelaer
Bestuurslid

Landgoed Eyckenstein
Otto van Boetzelaer
Beheerder

Stichting Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug
Janine Caalders
Directeur-bestuurder

Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug: bron van cultuur en natuur

In de voorlaatste ijstijd stuwden ijs en water massa's aarde en stenen op en vormden zo een heuvelrug midden in Nederland. Dit unieke erfgoed, zowel qua natuur, landschap als cultuur-historie, is straks een Nationaal Park dat zich uitstrekt van het Gooimeer helemaal tot aan de Grebbeberg.

Door haar ligging en schoonheid is de heuvelrug al eeuwenlang een plek waar mensen tot rust komen en nieuwe energie krijgen. Rijke stedelingen bouwden niet voor niets juist hier hun buitenplaatsen.

Op de heuvelrug sta je in het grootste bos van de Randstad, met uitgestrekte heidevelden, en heb je uitzicht over het rivierlandschap. Hier is de geschiedenis overal voelbaar. Door de vele landgoederen en kastelen, en ook door de grote militaire betekenis die het gebied heeft gehad.

Vanuit de steden en dorpen loop je zo de natuur in. Het gebied is een toonbeeld van de wijze waarop natuur, cultuur en economie kunnen samengaan en waar een klein land als Nederland trots op is!

De mensen op de heuvelrug, van (landgoed)eigenaren tot ondernemers en bewoners, zijn van oudsher sterk betrokken bij het gebied en dat voel je in alles. Zij koesteren de natuur, het landschap, de historie, en zorgen er tegelijkertijd voor dat iedereen de heuvelrug op zijn manier kan beleven.

Of je nu komt voor een rustige wandeling, avontuurlijke tocht te paard of om je te verdiepen in een onderdeel van de Nederlandse historie.

Welkom in ons Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug!

Intentieovereenkomst ruitervignet Utrechtse Heuvelrug

Partijen:

- Staatsbosbeheer, vertegenwoordigd door Jelka Both
- Utrechts Landschap, vertegenwoordigd door Saskia van Dockum
- Natuurmonumenten, vertegenwoordigd door Gradus Lemmen
- Gemeente Soest, vertegenwoordigd door Aukje Treep
- Landgoed Eyckenstein, vertegenwoordigd door Otto van Boetzelaer

samen te noemen "terreineigenaren";

- Stichting Ruiteren en Mennen Utrechtse Heuvelrug, vertegenwoordigd door Marjolein van Unen en Coen Langkemper
- KNHS regio Utrecht, vertegenwoordigd door Patrica van den Boom

samen te noemen "vertegenwoordigers van gebruikers";

- Utrechts Particulier Grondbezit, vertegenwoordigd door Otto van Boetzelaer
- Stichting Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, vertegenwoordigd door Janine Caalders

allemaal samen te noemen: "partijen";

Overwegingen

Overwegende dat:

- Er op de Utrechtse Heuvelrug een uitgebreid padennetwerk voor ruiters en menners ligt, in het gedeelte in de provincie Utrecht voorzien van knooppunten, dat intensief wordt benut door ruiters en menners;
- De instandhouding van speciale paden voor ruiters en menners kosten met zich mee brengt voor terreineigenaren, die op den duur niet meer op te brengen zijn;
- Terreineigenaren zonder een systeem van gebruikersbijdragen genoodzaakt zullen zijn beheer en onderhoud van deze paden te stoppen, hetgeen tot onveilige situaties zou leiden, waarmee de openstelling van deze paden in het geding komt;
- De bij deze intentieovereenkomst betrokken partijen een optimaal netwerk voor ruiters en menners in stand willen houden en daarom een gezamenlijk systeem van gebruikersbijdragen willen invoeren, waarbij recht gedaan wordt aan de belangen van zowel de aanbieders van paden, i.c. de terreineigenaren, als de gebruikers, i.c. de individuele ruiters en menners en de hippische ondernemers;

Afspraken

Spreken af:

- Terreineigenaren zijn voornemens om vanaf 1 januari 2022 de aankoop van een Utrechtse Heuvelrug (UH)-ruitervignet verplicht te stellen voor ruiters en menners die gebruik maken van de paden die over hun terrein lopen.

- De opbrengst van de verkoop van deze ruitervignetten is bedoeld om de kosten te vergoeden die terreineigenaren maken om de ruiter- en menpaden in stand te houden (zie afspraak 8), zodat deze voor gebruikers toegankelijk blijven en geschikt zijn om zo veilig mogelijk te kunnen berijden.

- Hierbij wordt er vooralsnog van uitgegaan dat de hippische paden en combipaden die er nu liggen in stand blijven. Hippische paden zijn paden die speciaal voor ruiters en/of menners zijn gemaakt. Combipaden zijn paden die worden gebruikt door verschillende groepen recreanten, waaronder ruiters en/of menners (en/of de beheerder zelf als beheersweg).

In totaal gaat dat (afgerond) om:

104 km in beheer en eigendom bij Staatsbosbeheer;

52 km in beheer en eigendom bij Utrechts Landschap;

8 km in beheer en 11 km in eigendom' bij Natuurmonumenten;

34 km in beheer en grotendeels in eigendom² bij de gemeente Soest;

5 km in beheer en eigendom bij Landgoed Eyckenstein;

zie bijlage 1.

- Tot de invoering van het UH-ruitervignet in 2022 zullen terreineigenaren hun paden open houden en het urgente onderhoud uitvoeren, voor zover dat redelijkerwijs van hen verwacht mag worden.

- Op korte termijn (najaar 2020/begin 2021) zal geïnventariseerd worden wat het onderhoudsniveau van de paden is, of er sprake is van achterstallig onderhoud en wat het wegwerken hiervan zal kosten. Hierbij wordt als referentie uitgegaan van de formuleringen in de notitie "Eisen ruiter/men/paarden-paden voor recreatief gebruik", opgesteld door de KNHS-regioconsulenten Marjolein van Unen en Coen Langkemper, zie bijlage 2.

- Partijen zullen zich maximaal inspannen om externe financiering beschikbaar te krijgen voor de benodigde investeringen om alle paden (zie onder 3) op het basis-onderhouds-niveau te krijgen (zie onder punt 5).

- Mede in relatie tot punt 6, zullen partijen zich maximaal inspannen om het onderhouds-niveau van de paden op orde te krijgen. Waar dat onverhoopt niet mogelijk is, zal in onderling overleg tussen terreineigenaren en gebruikers bekeken worden wat de beste oplossing is.

- De aan de eigenaren te vergoeden kosten worden vastgesteld op basis van bijgevoegde Excel-tabel met gehanteerde kostenposten en normbedragen en de bijbehorende onderbouwing, zie bijlagen 3 en 4. Voor de eigenaarsvergoedingen worden verschillende km-prijzen gehanteerd voor hippische paden en combipaden en daarbinnen voor het onderscheid tussen "laan" en "niet-laan". Daarnaast wordt een afdracht van 10% over de totale kosten (excl. de systeemkosten ofwel "overheadkosten") gehanteerd als bijdrage aan natuurbeheerprojecten. Dit geld komt in een gezamenlijk fonds terecht.

- Bij de invoering en prijsstelling van het UH-ruitervignet wordt als uitgangspunt gehanteerd dat de kosten onder 8 en de "overheadkosten" van het vignetsysteem worden gedekt uit de verkoop van het totaal aantal verkochte UH-*jaar*vignetten.

- Op basis van de scenarioberekeningen uit het Gebruikersonderzoek paardenpaden Utrechtse Heuvelrug (januari 2020) (zie bijlage 5) wordt er vanuit gegaan dat er 3000 UH-jaarvignetten zullen worden verkocht. Zie voor de onderliggende redenering bijlage 6.

- Verwacht wordt dat de prijs van een UH-jaarvignet rond de € 60,- zal liggen (zie in bijlage 3 onder tabblad "prijs vignet"), op basis van de nu in beeld zijnde kilometers (zie punt 3), de overeengekomen te vergoeden kostenposten en normbedragen (zie punt 8) en de uitgangspunten onder 9 en 10. De daadwerkelijke jaarvignetsprijs zal in de operationalisatiefase definitief bepaald worden, mede afhankelijk van de hoogte van de "overheadkosten".

- De afgesproken vergoedingen aan eigenaren (zie onder 8) zijn vanzelfsprekend afhankelijk van de daadwerkelijke opbrengsten van de vignetverkoop. Partijen gaan ervan uit dat er sprake kan zijn van een aanloopfase van 1 of 2 jaar, waarin de verkoop van UH-jaarvignetten nog niet direct optimaal is, maar wel toeneemt. Eventuele tekorten in het/de eerste ja(a)r(en) zullen dan gecompenseerd worden uit de opbrengsten van latere jaren.

- De gemeente Soest handhaaft vooralsnog haar eigen vignetsysteem voor ruiters en menners die alleen in hun penninggebied rijden. De gemeente Soest staat toe dat ruiters en menners die een UH-vignet hebben ook in hun gebied rijden en krijgt daar 50% van de km-vergoedingen voor die voor het UH-ruitervignet worden gehanteerd (zie punt 8).

- Voor ruiters en menners wordt hetzelfde vignet gehanteerd, dat via een webshop wordt aangeboden. Hierbij is er een keuze mogelijk tussen de aanschaf van een jaarvignet of een halfjaar vignet, weekvignet of dag-/weekendvignet, waarbij de prijsstelling zodanig zal worden ontworpen dat men gestimuleerd wordt een jaarvignet te kopen.

- Het is de bedoeling om voor UH-jaarvignetten een zichtbare fysieke penning uit te geven, mits de kosten opwegen tegen de voordelen. Bij de andere vignetten (voor een kortere periode) geldt een digitaal of geprint betaalbewijs.

- Voor ruiters geldt dat het vignet is gekoppeld aan een persoon/gezin ("naamsgebonden") voor het paard dat op dat moment buiten rijdt. Voor maneges en andere hippische ondernemers wordt een aparte regeling gemaakt, waarbij er in principe vanuit gegaan wordt dat er voor zoveel vignetten moet worden betaald als het maximale aantal paarden dat tegelijkertijd buiten rijdt. Voor menners geldt dat het vignet gekoppeld is aan de combinatie paard(en)/wagen.

- Waar gewenst en mogelijk kunnen gebruikers een vrijwillige bijdrage leveren aan het concrete onderhoud van de hippische paden en combipaden. Dit vergroot tevens de betrokkenheid van gebruikers bij het werk van terreineigenaren en het onderlinge contact. Partijen zullen gezamenlijk uitwerken hoe vrijwilligers hiervoor beloond worden (denk aan een reductie op de vignetsprijs); hierbij zal ook aandacht zijn voor hippische ondernemers die meer professioneel een deel van het onderhoud van de paden in hun buitengebied op zich nemen. Terreineigenaren achten het hierbij van belang dat er voor hen zo min mogelijk organisatie-/administratie-uren in dit beloningssysteem gaan zitten. De vertegenwoordigers van gebruikers zullen het voortouw nemen bij de coördinatie en organisatie van vrijwilligers.

- Partijen streven ernaar andere eigenaren in dit gebied met hippische paden en/of combipaden aan te laten haken bij dit UH-ruitervignetsysteem.

- De vertegenwoordigers van gebruikers zullen zich inspannen om draagvlak te creëren bij de achterban voor het in te voeren UH-ruitervignet.

- Partijen vragen de Stichting NPUH om zorg te dragen voor operationalisering van het ruitervignetsysteem op basis van de afspraken in deze intentieovereenkomst.

- Terreineigenaren hebben de intentie om de boomveiligheidsactiviteiten m.b.t. ruiter- en menpaden via de Stichting NPUH gezamenlijk aan te besteden.

- Partijen hebben de intentie om vóór invoering van het UH-ruitervignet concrete evaluatiemomenten met elkaar af te spreken.

Overige afspraken:

Overige afspraken:

Bijlagen:

- GIS-analyse hippische paden en combipaden UH dd. 25 november 2020, door Elko Langhout, Provincie Utrecht/GIS.
- "Eisen ruiter/men/paarden-paden voor recreatief gebruik", opgesteld door de KNHS-regioconsulenten Marjolein van Unen en Coen Langkemper en vastgesteld door de werkgroep Gebruikersbijdragen ruiters en menners UH op 15 juli 2020.
- Excel-tabel met kostenposten en normbedragen en berekening vergoeding eigenaren, afdracht natuurbeheer en prijs jaarvignet, door bureau "Bosmeester" (Patrick Jansen) in samenwerking met Annet van Biezen (projectleider NPUH-project ruitervignet 1 maart 2019 - 15 november 2020), vastgesteld door de werkgroep Gebruikersbijdragen ruiters en menners UH op 10 november 2020.
- Toelichting op Excel-tabel met kostenposten en normbedragen, vastgesteld door de werkgroep Gebruikersbijdragen ruiters en menners UH op 10 november 2020.
- Gebruikersonderzoek paardenpaden Utrechtse Heuvelrug, door bureau "Staalicus daadkrachtige ondersteuning" (Carolien Staal) i.o.v. NPUH , begeleid door de werkgroep Gebruikersbijdragen ruiters en menners UH, januari 2020.
- Redenering aantal te verkopen UH-vignetten op basis van Gebruikersonderzoek, opgesteld door Annet van Biezen, vastgesteld door de werkgroep Gebruikersbijdragen ruiters en menners UH op 15 juli 2020.

^[1] 3 km van Natuurmonumenten ligt in het penninggebied Soest en wordt door de gemeente Soest onderhouden.

^[2] De gemeente Soest draagt in het penninggebied Soest ook zorg voor het onderhoud van paden in eigendom van Natuurmonumenten en enkele particulieren.